

RECENZIE/ BOOKS REVIEW

VITÁLIŠOVÁ, K., VAVRÚŠOVÁ, M., FABRICIUSOVÁ, V., PISCOVÁ, V., et al.
Stratégia rozvoja biosférickej rezervácie Poľana.

2025. 1. vydanie [Stratégia rozvoja biosférickej rezervácie Poľana].

Recenzovaná publikácia je výstupom v rámci riešenia projektu APVV-20-0108 so zameraním na implementáciu Agendy 2030 v rámci Biosférickej rezervácie Poľana a čiastkovými výskumami v ostatných slovenských biosférických rezerváciách.

Vzhľadom na významnosť územia autori precízne spracovali kompletnú dokumentáciu územia od legislatívnych predpisov cez manažmentové zabezpečenie, vrátane plánu a jeho uplatňovania až po zhodnotenie potenciálu krajiny a hodnotenia spolupráce a dotknutých subjektov v území. Významným atribútom BR Poľana v oblasti jej riadenia bolo ocenenie za najlepšie riadenie BR v celosvetovom kontexte. Po prehľadnej analýze relevantných dokumentov na všetkých úrovniach – od národnej po lokálnu – autori prezentujú charakteristiku riadenia BR a analyzujú vplyvy a dopady medzinárodných a národných vplyvov prostredníctvom významných dokumentov ako aj politických, spoločenských a socioekonomických vplyvov. Dôraz je kladený aj na inštitucionálne a technicko-technologické vplyvy, ktoré majú dopad na akcieschopnosť BR. V rámci analýzy zložiek potenciálu BR Poľana je vytvorená báza pre poznanie reálneho stavu územia s využitím dotazníkových metód a ich štatistického spracovania. Následná, logicky usporiadaná analýza potenciálov územia – prírodných ako aj socioekonomických, sociálno-demografických aj inovačných – tvorí jadro pre fázu hodnotenia kvality života na území BR Poľana, ktorú považujeme za najsofistikovanejšie spracovanú časť práce. Hodnotná je aj analýza spolupráce v území, ktorá dokumentuje prepojenie občanov a miestnych komunít s ochranou prírody. Krajinnoeologickú syntézu a interpretáciu završuje hodnotenie územia na základe stretov záujmov, ktoré vytvára exaktné východisko pre manažment celého spektra aktivít na území BR Poľana. Hodnotením matice TOWS potenciálov BR boli identifikované možné rozvojové stratégie územia ako výsledok poznania silných stránok v rámci územia CHKO Poľana a Koordinačnej rady BR Poľana.

Recenzovaná stratégia predstavuje kvalifikovanú analýzu BR Poľana, ktorá umožňuje jej využitie v prierezových dokumentoch pri plánovaní využívania územia a ochrany prírody, ako aj pri zlepšovaní prepojenia aktivít a spolupráce dotknutých obcí, užívateľov územia, ale aj návštevníkov, turistov, škôl a vedeckých inštitúcií, čo je cieľom základného poslania BR Poľana.

Prof. RNDr. Juraj Hreško, PhD.

<https://doi.org/10.24040/eas.2025.26.1.153-154>